

Sygn. akt I C 491/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2017 roku

Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	<i>SSR Wioletta Łopatowska-Bąkiewicz</i>
Protokolant:	<i>sekr. sądowy Krzysztof Kordas</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 lutego 2017 roku w G.-D.

sprawy z powództwa:

A. Ł. (1)

przeciwko:

A. Ł. (2)

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

1. oddała powództwo,
2. ustala, iż koszty procesu znoszą się wzajemnie pomiędzy stronami,
3. nie obciąża stron nieuiszczoną opłatą sądową, którą poniesie Skarb Państwa.

sędzia

Wioletta Łopatowska-Bąkiewicz

I.C. 491 /16

UZASADNIENIE

Powódka A. Ł. (1) wniosła pozew przeciwko pozwanej A. Ł. (2) o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli przenoszącego 1/2 części jej udziału we własności nieruchomości zabudowanej położonej w G.-D. przy ulicy (...) – dla której Sąd Rejonowy w Golubiu – Dobrzyniu księgę wieczystą (...) oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o jego oddalenie i zasądzenia kosztów procesu.

Sąd ustalił i zważył co następuje.

Pozwana A. Ł. (2) i syn powódki – M. Ł. (1) zawarli związek małżeński w dniu 20 stycznia 1996 roku. Małżonkowie mają obecnie już pełnoletniego syna – M.. Małżeństwo pozwanej i jej męża M. Ł. (1) zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 12 listopada 2015 roku z winy obu stron.

(dowód: wyrok i ksero protokołów ze sprawy I C. 2349/14 SO w Toruniu k. 41 akt).

Aktem notarialnym z dnia 17 grudnia 2001 roku powódka A. Ł. (1) darowała pozwanej A. Ł. (2) i jej mężowi M. Ł. (1) zabudowaną domem mieszkalnym murowanym oraz budynkiem gospodarczym nieruchomości o numerze (...) dla której urządzona jest w tutejszym sądzie księga wieczysta numer (...).

(Dowód: odpis aktu notarialnego i odpis Kw k. 7 -10 akt).

Aktualna wartość tej nieruchomości wynosi 127.00 złotych.

(dowód: opinia biegłego k. 70 – 92 akt).

Pozwana w okresie gdy była żoną syna powódki, ani też po rozwodzie z nim nie kłóciła się z teściową. Obie kobiety ufały sobie wzajemnie i pozytywnie się o sobie wyrażały. Stosunki pomiędzy nimi były dobre.

(dowód: zeznania powódki k 42 oraz nagranie z rozprawy w dniu 21.02.2017 roku 0:0:39 - 00:14:44, pozwanej k. 43 i nagranie z rozprawy 00:17:51 – 00:33:33 i zeznania świadków: G. Z. k. 59 akt, S. B. k. 59 akt, M. Ł. k. 44, J. B. k. 57 -58v).

Pozwana dbała o rodzinę i dom. Powódka zwracała się do pozwanej, darzyła ją zaufaniem, mówiła jej o swoich chorobach. Przez wiele lat przychodziła do syna i synowej, żeby opiekować się wnukiem podczas, gdy oni pracowali.

(Dowód: zeznania świadka M. Ł. j.w. i stron j.w.).

Małżeństwo pozwanej i M. Ł. (1) zaczęło się psuć, strony wzajemnie posądzały się o zdrady, pozwana zarzucała mężowi, że stosuje wobec niej przemoc fizyczną i jej ubliża. W konsekwencji pozwana wyprowadziła się ze wspólnie zajmowanej nieruchomości i wniosła o rozwód. Pozwana nigdy nie użyła wobec powódki słów obraźliwych czy wulgarnych. Gdy zachorował mąż powódki i przebywał w szpitalu, pozwana go tam odwiedziła.

(Dowód: zeznania stron i świadków j.w.).

Pozwana nie mówiła do powódki „mamo”, bo nie uznawała tej formy a właściwą w stosunku do teściowej. Do czasu rozwodu utrzymywała jednak prawidłowe relacje rodzinne, strony uczestniczyły w uroczystościach rodzinnych obdarowywały się prezentami. Pozwana zwracała się do powódki, aby pomogła jej w kryzysie małżeńskim.

Po rozwodzie we wspólnej nieruchomości małżonków pozostał były mąż pozwanej i zamieszkał tam z inną kobietą. W czasie trwania sprawy rozwodowej pozwana przyszła do wspólnego mieszkania po swoje rzeczy. Zastąpiła tam znajomą męża i miała do niego pretensję, że zamieszkał z kochanką. Powódka przyjechała do syna i wówczas pozwana powiedziała do niej „odsuń się kobieto”. Jednakże wówczas ani też potem nie doszło pomiędzy stronami do kłótni. Po rozwodzie z mężem powódki pozwana nie rozmawia z powódką i jej nie odwiedza.

(Dowód: zeznania stron i świadków j.w.).

Ustalony w sprawie stan faktyczny był w zasadzie bezsporny. Zaoferowane przez obie strony dowody potwierdzały, że do czasu rozwodu stosunki pomiędzy pozwaną a teściową były prawidłowe, a nawet serdeczne. Po rozwodzie strony nie kontaktują się ze sobą, nie rozmawiają i nie odwiedzają się. Pozwana odwiedziła jedynie teścia, gdy ten przebywał w szpitalu. Syn powódki zajmuje nieruchomość, będącą przedmiotem darowizny i mieszka tam z nową partnerką. Podczas zeznań powódka nie określiła jakiego zachowania wobec niej oczekiwałaby od pozwanej oraz że straciła do pozwanej zaufanie, gdyż ta zdradziła jej syna i nie widzi potrzeby utrzymywania z pozwaną bliższych więzi. Pozwana również podała, że w sytuacji gdy doszło do jej rozwodu z mężem nie wie jakich relacji oczekuje darczyńca, ale uważa że zachowuje się wobec niej poprawnie.

Pismem z dnia 21 lipca 2015 roku pełnomocnik powódki odwołał w stosunku do pozwanej uczynioną na jej rzecz darowiznę w postaci darowanej na jej rzecz 1/2 część zabudowanej nieruchomości położonej w G.-D. przy ulicy (...) z powodu rażącej niewdzięczności.

(Dowód: pismo pełnomocnika k. 11 akt).

Odwołanie darowizny może zgodnie z przepisem art 900 k. c. nastąpić na piśmie między osobami fizycznym. Ustawa nie definiuje katalogu okoliczności decydujących o zaistnieniu rażącej niewdzięczności. Jest ono typowym pojęciem niedookreślonym, o urzeczywistnieniu którego będą decydowały uwarunkowania konkretnego przypadku.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że chodzi o takie zachowania (w tym zaniechania) obdarowanego wobec darczyńcy, bezpośrednie i pośrednie, które wskazują na akty nieprzyjazne, wręcz o charakterze przestępczym. Rażąco niewdzięczne będzie zachowanie obdarowanego polegające na znacznym nasileniu złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy lub szkody majątkowej, przez co podpadać pod nie będą wszelkie przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu, czci, godności osobistej oraz majątkowej darczyńcy.

Zachowania obdarowanego o których mowa powyżej, muszą być skierowane – bezpośrednio czy pośrednio – przeciwko osobie darczyńcy, a nie osobom trzecim, nawet wobec niego bliskim.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego zna również przykłady zachowań, których sąd nie uznał za przejaw rażącej niewdzięczności np. incydentalne sprzeczki, sprowokowane w dodatku przez darczyńcę. Jak wykazano wyżej dotychczasowe zachowanie pozwanej nie daje podstaw do przyjęcia, że pozwana cechuje rażąca niewdzięczność wobec powódki.

Odwołanie darowizny następuje przez oświadczenie złożone obdarowanemu na piśmie i staje się skuteczne w momencie, gdy obdarowany może zapoznać się z jego treścią. Pozwana nie zgodziła się na zwrot przedmiotu darowizny, toteż przedmiotowy pozew darczyńcy dotyczy zobowiązania obdarowanego do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia własności na rzecz darczyńcy. Należy mieć świadomość, że samo złożenie oświadczenia o odwołaniu darowizny nieruchomości z powodu rażącej niewdzięczności nie jest bowiem równoznaczne z przejściem nieruchomości z obdarowanego na darczyńcę. Stwarza ono obowiązek zwrócenia nieruchomości zgodnie z przepisami o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Prawomocne orzeczenie sądu, które stwierdza obowiązek strony do złożenia oznaczonego oświadczenia woli zastępuje to oświadczenie, a to na podstawie art. 64 k.c. i art. 1047 §1 k.p.c.

Z ustalonego powyżej materiału dowodowego należało uznać, że odwołanie przedmiotowej darowizny uczynionej przez powódkę na rzecz pozwanej nie można uznać a skuteczne i pozew oddalić.

O kosztach rozstrzygnięto w myśl art. 102 k.p.c. na zasadzie słuszności. ustalając, iż każda ze stron ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie. Powódka po rozpadzie małżeństwa obdarowanych mogła czuć żal, a pozwana winić za jego rozpad i z tego powodu źle ocenić swoje roszczenia. Dlatego też oraz zważywszy na sytuację materialną powódki zwolnionej od ponoszenia kosztów sądowych należało orzec jak w sentencji.

Sędzia

Wioletta Łopatowska-Bąkiewicz